

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА			
Предмет (назив):	ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	ПРОСТОР И КОМПОНОВАЊЕ			
Датум:	август, 2020. године	Шифра:	Редни број:	01
Сврха				
Овај модул ће да оспособи ученике да стекну знања из области просторних умјетности и компоновању простора, како би стечена знања успјешно примјенили у пракси при рјешавању креативних задатака уже струке, као и да овладају техником цртања, поступцима и материјалима.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојено знање из предмета ликовна култура				
Циљеви				
<p>Овај модул оспособљава ученике за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање континуираног теоријског и практичног знања ученика из области цртања, као и теорије ликовних елемената и ликовних законитости; - развијање код ученика осјећаја и способности да схвате простор и компоновање; - упознавање структуре ликовне композиције- елемената композиције, принципа компоновања; - развијање способности за визуелно запажање ликовних вриједности и законитости и изоштравање критеријума за процјењивање примљених информација; - стицање знања о квалитету визуелног осјећаја; - уочавање значаја свјетлости код изазивања визуелног осјећаја; - развијање осјећаја за раван, дводимензионални или тродимензионални простор; - његовање и развијање стваралачких, креативних и опажајних способности ученика; - његовање индивидуалног ликовног израза; - развијање инвентивности, визуелне способности и осјећаја за детаљ и цјелину; - развијање способности анализе и синтезе, критичког мишљења, мотивације и истрајности у раду. 				
Теме				
<p>1. Цртеж</p> <p>2. Композиција и основни чиниоци њене грађе</p> <p>3. Свјетлост и простор</p>				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
1. Цртеж	- објасни појам, врсте и значај цртежа и креативним областима ликовних и примењених умјетности; - наброји помоћна средства за цртање и објасни њихову примјену; - наведе подлоге које се користе у различитим техникама цртања; - препозна објекат цртања као дио цјелине;	- примијени систематичност и поступност у грађењу цртежа користећи двије фазе; - рукује средствима за цртање и другим средствима ликовног изражавања -изради објекат цртања као дио цјелине;	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет. - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад,	Наставник ће: - објаснити појам, врсте и значај цртежа у ликовном дјелу; - објаснити линију, њене карактеристике и изражајне могућности; - набројати помоћна средства за цртање и објаснити њихову примјену; - набројати подлоге које се користе за извођење цртежа; - показати помоћу репродукција и дјечијих радова примјере различитих цртежа; - објаснити фазе израде цртежа: а) прва фаза анализа: концепт, избор материјала и припреме за цртање; б) друга фаза – постављање цртежа; компоновање, конструисање и анализа пропорције; - показати изведбу практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру; - извршити заједничку коректуру, анализу и врједновање радова.
2. Композиција и основни чиниоци њене грађе	-дефинише појам композиције; -објасни структуру ликовне композиције - објасни појам, врсте и значај композиције; - дефинише принципе компоновања; - наброји елементе композиције; -описује разлику између равни,двдимензионалног и тродимензионалног	- процијени композицију; - употрејеби различите врсте композиције; - употрејеби принципе компоновања , одреди различите размјере и пропорције у простору; - употрејеби	- испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид,	Наставник ће: - дефинисати композицију као скуп елемената који чине цјелину; - дефинисати и објаснити принципе компоновања; - набројати елементе композиције и објаснити улогу и значај сваког елемента посебно; - објаснити разлику између вертикалне, хоризонталне, дијагоналне, кружне и пирамидалне композиције; - припремити примјере различитих врста композиције; - извршити анализу различитих врста

	простора; - објасни вертикалну, хоризонталну, дијагоналну, кружну и пирамидалну композицију; - описује појаву масе и волумена у простору; - препознаје и повеже масу, волумен и површину у јединствену цјелину.	различите композиције на примјерима - примјени вертикалну, хоризонталну, дијагоналну, кружну и пирамидалну композицију;	- испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	композиције користећи примјере; - навести различите изворе освјетљења; - припремити поставку и извршити њену анализу; - показати изведбу практичног рада; - и заједничку анализу и коректуру радова.
3. Свјетлост и простор	-објасни улогу свјетлости у стварању визуелног опажаја; - наброји и дефинише: свјетлост, основну и бачену сјенку, спектар, перспективу, скраћења и повезивање облика; - именује разлике у видном пољу; - објасни важност контраста код опажања облика;	- процијени и препозна изворе свјетла; - препознаје и црта ентеријер и екстеријер уз употребу свјетлости и перспективе. -користи контраст на заданом облику		Наставник ће: - објаснити и дефинисати: физичку и природну свјетлост, основну и бачену сјенку, боје спектра и перспективу, контуру, повећање облика; - објаснити појам визуелног осјећаја; - објаснити улогу контраста при стварању визуелних осјећаја; - презентовати различите примјере контраста; - наведи различите изворе освјетљења; - објаснити градацију свјетлости у односу на одређеност извора; - припремити поставку и извршити њену анализу; - израда практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру; - извршити заједничку анализу и коректуру радова.
Интеграција				
- Историја умјетности - Теорија форме				
Извори				

- Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске;
- Друга стручна и теоријска литература;

Оцјењивање

Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА			
Предмет (назив):	ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	ЛИНИЈА, СМЈЕР, ВЕЛИЧИНА И ОБЛИК			
Датум:	август, 2020. године	Шифра:	Редни број:	02
Сврха				
Стицање теоријских знања и практичних знања из области цртања и оспособљавање ученика да стечена знања успјешно користе у обављању професионалних радних задатака. Ученици ће овладати техником цртања, поступцима и материјалима.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Усвојена знања и вјештине из модула 01				
Циљеви				
<p>Овај модул оспособљава ученике за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - развијање континуираног теоријског и практичног знања из области цртања; - стицање вјештина потребних за ликовно, обликовно и техничко ликовно изражавање; - развијање визуелне представе и визуелног памћења; - његовање и развијање стваралачких, креативних и опаажајних способности ученика; - развијање способности код ученика за уочавање, вредновање и спознају различитих величина и њихових односа на облицима, тијелима, површинама и просторима; - стицање знања о линији као доминантном елементу композиције; - развијање способности за уочавање, изражавање, вредновање и спознају експресивних вриједности тока и карактера контурних и конструктивних линија; - стицање теоријских и практичних знања о смјеру као средству оријентације у простору и композицији; - његовање индивидуалног ликовног израза; - развијање мотивације, истрајности и упорности у раду. 				
Теме				
1. Линија и смјер 2. Величина и облик				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способен да:			
1. Линија и смјер	<ul style="list-style-type: none">-објасни линију као доминантан елемент композиције;- објасни линију као вриједност која описује и тумачи облик;- наброји и разликује линије по дебљини, карактеру и врсти;- дефинише и описује карактеристике линија;- описује декоративну и конструктивну линију;- наброји и образложи различитост линија на примјерима;- препозна и дефинише смјер у композицији и простору;- препознаје смјер као средство оријентације и положаја облика у простору.	<ul style="list-style-type: none">-примијени линије као доминантан елемент композиције;- користи и разликује линије по дебљини, карактеру и врсти;- користи декоративну и конструктивну линију;- комбинује различитост линија на примјерима;- користи смјер у композицији и простору;- користи смјер као средство оријентације и положаја облика у простору.	<ul style="list-style-type: none">- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове,- ефикасно планира и организује вријеме,- испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет.- испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима,- одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад,- испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима,- испољи иницијативу и предузимљивост,	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none">- дефинисати линију као основно ликовно изражајно средство у композицији;- објаснити линију као вриједност која описује и тумачи облик;- објаснити употребу декоративне и конструктивне линије;- показати различите врсте линија на примјерима;- дефинисати смјер као битан елемент композиције;- објаснити појам смјера у простору, његово психолошко дејство и ритам у композицији;- припремити графички приказ смјера у простору;- израда практичног рада;- извршити индивидуалну коректуру;- извршити заједничку анализу, коректуру и вредновање радова.
2. Величина и облик	<ul style="list-style-type: none">-дефинише облик у простору;- наброји и разликује карактер и врсту облика;	<ul style="list-style-type: none">-процијени облик у простору;- користи облике који се додирују, мимоилазе и	<ul style="list-style-type: none">- показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и	<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none">- дефинисати облик као елемент ликовне композиције;- показати на примјерима и објаснити карактер и врсте облика (правилни,

	<ul style="list-style-type: none"> - именује облике који се додирују, мимоилазе и преклапају у равни и простору; - препознаје величину и облик и њихову повезаност; - наведе разлику између стварног облика и илузије облика; - дефинише значај облика у композицији; - препозна и дефинише величину у простору; - дефинише и опише величину; - дефинише величине и одреди сразмјере и пропорције у простору. 	<ul style="list-style-type: none"> преклапају у равни и простору; - процијени величину и облик и њихову повезаност; - презентује разлику између стварног облика и илузије облика; - примијени различите облике у композицији; - користи величину у простору; - користи сразмјере и пропорције у простору. 	<ul style="list-style-type: none"> вид, - испољава одличну способност за разумијевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду. 	<ul style="list-style-type: none"> неправилни, просторни и површински, конкретни и сведени); - објаснити разлику између стварног облика и илузије облика; <p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити распоред облика у равни и простору и њихов међусобни однос; - дефинисати величину као елемент ликовне композиције; - утврдити и описати величину; - објаснити порорцију и одређивање сразмјере у простору; - показати златни пресјек на примјеру; - израда практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру; - извршити заједничку анализу, коректуру и вредновање радова.
Интеграција <ul style="list-style-type: none"> - Историја умјетности -Теорија форме 				
Извори <ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске - Друга стручна и теоријска литература; 				
Оцјењивање <p>Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.</p>				

Струка (назив):	КУЛТУРА И УМЈЕТНОСТ			
Занимање (назив):	ТЕХНИЧАР ДИЗАЈНА ЕНТЕРИЈЕРА И ИНДУСТРИЈСКИХ ПРОИЗВОДА			
Предмет (назив):	ЦРТАЊЕ И СЛИКАЊЕ			
Опис (предмета):	Стручни предмет			
Модул (наслов):	ТЕКСТУРА, ВАЛЕР И БОЈА			
Датум:	август, 2020. године	Шифра:	Редни број:	03
Сврха				
Овај модул оспособити ће ученике да стечена знања о текстури, валеру и боји успјешно примјењују у пракси при рјешавању креативних задатака уже струке.				
Специјални захтјеви / Предуслови				
Основно стечено знање у предходном школовању из предмета ликовна култура, усвојено знање из модула 01 и 02.				
Циљеви				
Овај модул оспособљава ученике за: <ul style="list-style-type: none"> - развијање способности за уочавање, изражавање, вредновање и спознају различитих врста и текстуралних вриједности површина; - стицање знања о валеру, његовој примјени у умјетничком изражавању; - стицање теоријских и практичних знања о боји као ликовном изражајном средству; - развијање способности као ученика за уочавање, изражавање и спознају разлике између механичког и оптичког мијешања боја у композицији; - развијање осјећаја за тонску градацију боје, - његовање и развијање стваралачке, креативне и опажајне способности ученика; - његовање индивидуалног израза; - развијање визуелне представе и визуелног памћења; - развијање мотивације, истрајности и упорности у раду. 				
Теме				
1. Текстура 2. Валер 3. Боја				

Тема	Исходи учења			Смјернице за наставнике
	Знања	Вјештине	Личне компетенције	
	Ученик је способан да:			
1.Текстура	-препозна текстуру као својство површине и облика; - дефинише текстуру као одређено стање материје које осјетимо додиром и визуелним опажањем; - препозна и разликује основне текстуралне вриједности површина и облика; - препозна текстуру по карактеру и врсти; - описује разлику између текстуре и фактуре.	- примијени различите квалитете површина и облика цртежом и бојом; -користи текстуру као својство површине и облика; - изрази основне текстуралне вриједности површина и облика; - употребљава текстуру по карактеру и врсти;	- савјесно, одговорно, уредно и правовремено обавља повјерене послове, - ефикасно планира и организује вријеме, - испољи позитиван однос према значају спровођења прописа и стандарда који су важни за наставни предмет. - испољи љубазност, комуникативност, ненаметљивост и флексибилност у односу према сарадницима, - одговорно рјешава проблеме у раду, прилагођавати се промјенама у раду и изражавати спремност на тимски рад, - испољи позитиван однос према професионално – етичким нормама и вриједностима, - испољи иницијативу и предузимљивост, - показује добру ручну спретност, моторичку координацију, има добар слух и вид, - испољава одличну способност за разумјевање сложених технолошких структура, система, цртежа и информација, - испољава способност	Наставник ће: - објаснити и показати текстуралне вриједности површина; - дефинисати појам текстуре; - подстицати ученике да уочавају, показују и разликују текстуре површина и облика; - показати репродукције и ученичке радове; - објаснити разлику текстуре по карактеру и врсти; - мотивисати ученике да ликовно изразе различите квалитете површина и облика цртежом и бојом; - објаснити разлику између текстуре и фактуре израда практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру радова ученика; - анализирати са ученицима постигнуте резултате рада.
2. Валер	- објасни појам валера као количину свјетлости у тону једне боје; - препозна различите боје и њихове тонске степене у тонској градацији; - објасни основно својство валера; - дефинише интезитет свјетлости валерима; - објасни валерске кључеве и односе;	- изрази различите боје и њихове тонске степене у тонској градацији; - користи основно својство валера; - примијени интезитет свјетлости валерима; - примијени тонску моделацију свјетлом и тоном у функцији		Наставник ће: -објасни ученицима појам валера, валерског односа и валерских кључева; - показати на примјерима различите валерске вриједности и односе; - објаснити разлику између тонске и колористичке моделације; - објаснити једно од основних средстава валера (поступност у постизању свјетлине од најсвијетлијег до најтамијег тона и обрнуто); - израда практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру радова;

	<ul style="list-style-type: none"> - препозна и дефинише тонску моделацију свјетлом и тоном у функцији привида заобљености; - препознаје тонску од колористичке моделације. 	привида заобљености;	самосталног рјешавања проблема и самосталност у раду.	<ul style="list-style-type: none"> - анализирати са ученицима постигнуте резултате рада.
3. Боја	<ul style="list-style-type: none"> -препознаје и дефинише боју, - објасни разлику квалитативне и квантитативне вриједности свјетла; - објасни боју као физичко својство свјетлости; - именује основне изведене и терцијалне боје; - набраја боје сунчевог спектра; - дефинише подјелу боја на двије групе: <ul style="list-style-type: none"> - хроматске - ахроматске - дефинише хроматске и ахроматске боје; - наведе топле и хладне боје; - објасни асоцијативну вриједност и психолошко дејство боје; - објасни однос боја у простору. 	<ul style="list-style-type: none"> -користи боју у практичном раду, - изради основне, изведене и терцијалне боје; - примијени боје сунчевог спектра; - примјени хроматске и ахроматске боје; - изради топле и хладне боје; 		<p>Наставник ће:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објаснити ученицима значење појма боје; - објаснити боју као физичко својство свјетлости; - извршити квалификацију боја по интензитету и бојеној вриједности; - набрајати основне, терцијалне и изведене боје; - набрајати боје сунчевог спектра; - дефинисати хроматске и ахроматске боје; - именовати топле и хладне боје. - објаснити асоцијативну вриједност и психолошко дејство боје кроз израду практичног рада; - извршити индивидуалну коректуру радова; - анализирати са ученицима постигнуте резултате рада.

Интеграција
<ul style="list-style-type: none"> - Историја умјетности - Теорија форме
Извори
<ul style="list-style-type: none"> - Уџбеник одобрен од стране Министарства просвјете и културе Републике Српске; - Друга стручна и теоријска литература;
Оцјењивање
Оцјењивање се врши у складу са Законом о средњем образовању и васпитању и Правилником о оцјењивању ученика у настави и полагању испита у средњој школи. О техникама и критеријима оцјењивања ученике треба упознати на почетку изучавања модула.